

Bài 16

Thực hành

ĐỌC BẢN ĐỒ (HOẶC LƯỢC ĐỒ) ĐỊA HÌNH TỈ LỆ LỚN

I - MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

- Biết được khái niệm : đường đồng mức.
- Biết được kĩ năng đo tính độ cao và các khoảng cách trên thực địa dựa vào bản đồ.
- Biết đọc và sử dụng các bản đồ tỉ lệ lớn có các đường đồng mức.

II - NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

- Bài học có mục đích chính là hình thành kĩ năng xác định độ cao của các địa điểm, dựa vào các đường đồng mức trên bản đồ địa hình tỉ lệ lớn. Khi dạy bài này, GV cần đặc biệt chú ý hướng dẫn HS cách đọc độ cao của các đường đồng mức.

- Muốn xác định độ cao của các địa điểm trên bản đồ, phải căn cứ vào các đường đồng mức, vào các kí hiệu thể hiện độ cao... Nếu địa điểm cần xác định độ cao nằm trên đường đồng mức có ghi số thì HS chỉ cần đọc số ghi ở đường

70

Câu 2 :

- + Sự chênh lệch về độ cao giữa hai đường đồng mức là 100m.
- + Độ cao của đỉnh : $A_1 = 900$ m, $A_2 =$ trên 600 m, $B_1 = 500$ m, $B_2 = 650$ m, $B_3 =$ trên 500m.
- + Đỉnh A_1 cách đỉnh A_2 khoảng 7500m.
- + Sườn phía tây của núi A_1 dốc hơn sườn phía đông (các đường đồng mức ở phía tây sát gần nhau hơn).

đồng mức. Nếu địa điểm cần xác định độ cao nằm trên đường đồng mức không ghi số thì HS phải xác định trị số của đường đồng mức đó. Muốn làm được việc này, HS phải tìm được số ghi của hai đường đồng mức cạnh nhau để biết khoảng cách giữa hai đường đồng mức là bao nhiêu. Sau đó, dựa vào đường đã có ghi số để tính, tìm trị số của đường đồng mức có địa điểm cần xác định độ cao. Ví dụ : Hai đường đồng mức nằm cạnh nhau có ghi 100m và 200m. Như vậy là khoảng cách giữa hai đường đồng mức là 100m. Biết được khoảng cách này là có thể tính ra được trị số của các đường đồng mức khác. Nếu địa điểm cần xác định độ cao nằm ở khoảng giữa các đường đồng mức thì phải tính cụ thể để biết khoảng cách của địa điểm đó đến các đường đồng mức gần nhất, từ đó suy ra độ cao của địa điểm cần tìm.

III - CÁC THIẾT BỊ DẠY HỌC CẦN THIẾT

- Lược đồ địa hình (hình 44 trong SGK) phóng to treo tường.
- Bản đồ hoặc lược đồ địa hình tỉ lệ lớn, có các đường đồng mức (nếu có).

IV - GỢI Ý TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC BÀI MỚI

1. Lời giới thiệu

GV nêu nhiệm vụ của bài và hướng dẫn mẫu cách tính khoảng cách giữa các đường đồng mức (đường đẳng cao), cách tính độ cao của một số địa điểm và giải thích thêm cho HS (nếu cần).

2. Tiến trình bài học

- GV yêu cầu HS dựa vào những kiến thức đã biết, lần lượt làm bài viết trả lời các câu hỏi trong bài. Trước khi HS làm bài, GV có thể hướng dẫn thêm HS cách tìm độ cao của các địa điểm, dựa vào các đường đồng mức.

Trong trường hợp HS còn lúng túng, GV có thể giải thích thêm (nếu cần).

Câu 1 :

+ Đường đồng mức là đường nối những điểm có cùng một độ cao ở trên bản đồ.

+ Dựa vào các đường đồng mức, ta có thể biết được độ cao tuyệt đối của các địa điểm trên bản đồ và cả đặc điểm hình dạng của địa hình : độ dốc (các đường đồng mức thưa hay dày đặc).